220 1 96

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

13 январь, шанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 10 (1263)

ПРЕЗИДЕНТЛАР УЧРАШУВИ

Қозоғистон Республикаси Президентининг таклифига биноан 12 январь куни Кўкчатов вилоятида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Президенти Асқар Акаев ўртасида учрашув бўлиб ўтди.

Президентлар Марказий Осиёда иқтисодий интеграция жараёнини ривожлантиришнинг 2000 йилгача бўлган дастури юзасидан ўзаро фикр алмашдилар.

Томонлар ушбу жараёнларнинг фаол ривожланиши ҳар учала мамлакат халқларининг фаровонлиги йўлида муҳим аҳамиятга моликлигини қайд этиб, бу муносабатларнинг стратегик мазмунга эга эканлигини таъкидладилар. Учрашув чоғида ўтган йил охирида Тошкентда ўтказилган Марказий Осиё зиёлилари вакилларининг қурултойига юксак баҳо берилиб, мазкур анжуман умумий тарихимиз, маданиятимиз ва халқларимизнинг анъаналарини қайта тиклаш борасида катта воқеа бўлганлиги эътироф этилди.

Президентлар шу йил 19 январь куни Москвада ўтказиладиган МДҲ давлатлари раҳбарларининг учрашуви кун тартибига киритилган масалалар юзасидан ҳам фикр алмашдилар.

Шунингдек, ўзаро манфаатли бошқа масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Президентлар И. Каримов ва А. Акаев Шимолий Қозоғистонда юз берган табиий офат — кучли қор бўронлари туфайли одамлар ҳалок бўлганлиги муносабати билан ҳамдардлик изҳор қилдилар. Улар табиий офатдан зарар кўрган ҳудудлар аҳолисига моддий ёрдам кўрсатишга тайёр эканликларини билдирдилар.

Президент Н. Назарбоев Ўзбекистон ва Қирғизистон давлати раҳбарларига миннатдорчилик билдириб, табиий офат оқибатларини бартараф қилиш юзасидан Қозоғистон ҳукумати кўраётган чора-тадбирлар ҳақида ахборот берди.

Учрашув дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

Уч давлат раҳбарларининг навбатдаги учрашувини Қирғизистонда ўтказишга келишиб олинди.

(ЎзА).

ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИГА

Азиз ҳарбийлар!

Муҳтарам дўстлар!

Сиз эл-юрт тинчлиги ва барқарорлиги посбонлари, давлатимизнинг куч ва қудрат соҳибларини Ватан ҳимоячилари куни билан чин қалбимдан табриклайман.

Ҳар қайси давлат, ҳар қайси миллат ва халқ бугунги ҳаётини ва ёруғ, фаровон келажагини қурар экан, аввыламбор, турли ёвуз кучлардан, ёмон кўзлар ва хавф-хатарлардан ўз хавфсизлиги ва чегаралари дахлсизлигини, тинч ва мустақил ҳаётини ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлашга алоҳида эътибор беради.

Бугун, Ўзбекистон аҳли ўзининг порлоқ келажагини, озод ва обод Ватан барпо этаётган, жамиятни янгилаётган бир пайтда, ҳаётимиздаги туб ислоҳотларни муқаррар тарзда поёнига етказиш учун, муқаддас заминимизда яшаётган ҳар бир оила ва инсон учун муносиб ҳаёт ташкил этилаётган бир пайтда давлатимиз бундай долзарб масалага бутун куч-эътиборини сарф қилмоқда ва уни бундан кейин ҳам доимо диққат марказида тутади.

Шу шарафли вазифани адо этишда халқимизнинг минглаб мард ўғлонлари Ватан хизматига бел боғлаб, кунни кун, тунни тун демасдан, ҳақиқий ихлос ва садоқат билан хизмат қилмоқдалар.

Ватан ҳимоячилари юртимизнинг минг йиллик тарихи давомида улуғланиб келган ва шундай бўлиб қолади.

Ўзбекистон Қуролли Кучларининг бугунги салоҳияти ва истиқболи, ҳарбий қурилиш соҳасида тўплаган муайян тажрибаси мамлакатимиз мудофааси ишончли қўлларда, деб айтишга тўлиқ асос беради. Яхши ўқитилган ва тарбия этилган йигитларимиз эл-юртимизни сергаклик билан қўриқлаб турибдилар.

1996 йил жаҳон халқлари буюк бобокалонимиз, етук давлат арбоби ва саркарда Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини тантанали нишонлайди. Ўзбекистон ҳарбий кучлари баҳодир аждодларимиз қудрати ва тажрибаси рамзи бўлмиш бу кутлуғ санани пухта жанговар ва жисмоний тайёргарлик билан кутиб олишларига ишонаман.

Қуролли Кучларнинг шахсий таркибини Ватан ҳимоячилари куни билан чин дилдан қутлаб, уларга мустаҳкам соғлиқ, бахт-саодат тилайман.

Жонажон Ватанимиз — мустақил Ўзбекистонни ҳимоя қилишда омад сизга ҳамиша ёр бўлсин.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

• 1996 йил — Амир Темур йили

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТАНИНГ КЎЧМА ЙИҒИЛИШИ

12 январь куни Шаҳрисабз ва Самарқанд шаҳарларида улуғ бобокалонимиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг йиғилиши бўлди. Уни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари, мазкур қўмита раиси И. Жўрабеков бошқарди.

Шаҳрисабзда шаҳар ҳокими А. Зайниддинов, тегишли вазирлик ва идоралар раҳбарларининг ахбороти тингланди.

Йиғилишда юбилейга тайёргарлик кўришда муайян тадбирлар амалга оширилганини қайд этиш билан бирга, асосий эътибор бу борадаги ишларни жадаллаштиришга қаратилди, мутасадди раҳбарларга тегишли топшириқлар берилди.

Ташкилий қўмита аъзолари Шаҳрисабзда таъмирланаётган тарихий обидалар — Дорутсаодат ва Доруттиловат мажмуига кирувчи ёдгорликлар, Оқсарой ва бошқа обидалар ҳамда қурилаётган иншоотларни кўздан кечирдилар.

Самарқандда қўмита аъзолари дастлаб соҳибқирон ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ қутлуғ қадамжоларни, Темур ва темурийлар барпо этган нодир тарихий меъморчилик ёдгорликларини бориб кўрди. Юбилей муносабати билан бу иншоотларда амалга оширилаётган қурилиш, таъмирлаш ва қайта таъмирлаш ишлари билан танишди. Гўри Амир мақбараси, Оқсарой ва Рухобод ёдгорликлари, Бибихоним масжиди ҳамда улар атрофида олиб борилаётган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини кўздан кечирди, мутахассислар, таъмирловчилар, усталар билан суҳбатлашди.

Вилоят ҳокимлигида ўтган йиғилишда Самарқанд шаҳар ҳокими А. Носиров, республиканинг бир қанча вазирлик ва идоралари раҳбарларининг ахбороти тингланди. Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини нишонлаш тўғрисида республика Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган қарор қандай бажарилаётгани атрофлича муҳокама этилди. Буюк бобомиз номи билан боғлиқ маҳобатли обидаларни асраб-авайлаш, уларни таъмирлашни тезлаштириш, бу борадаги камчиликларга зудлик билан барҳам бериш зарурлиги таъкидланди, амалий тадбирлар белгиланди.

Йиғилишларда республика Президентининг давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев, Бош вазир ўринбосари Р. Юнусов, шунингдек, Қашқадарё вилояти ҳокими О. Пармонов, Самарқанд вилояти ҳокими А. Мардиев қатнашди.

(ЎзА).

• Туркистон — умумий уйимиз

КИНО АРБОБЛАРИ УЧРАШУВИ

«Марказий Осиё мамлакатлари халқлари маданият арбоблари ассамблеяси» биринчи қурултойи кунлари ассамблея президенти Чингиз Айтматов киносанъаткорлар билан учрашув пайтида ҳамкорликни кучайтириш тўғрисида фикр-мулоҳазалар билдирган эди.

Ассамблея аъзоси бўлган мамлакатлар кино арбоблари вакиллари минтақа киносанъатини янада ривожлантириш режасини биргаликда муҳокама қилиш учун Тошкентга келди.

Республика киночилар уйида Марказий Осиё кинематография раҳбарларининг давра суҳбати ўтказилди. Уни Ўзбекистон Кинематографчилар уюшмаси раиси Малик Қаюмов бошқарди.

Давра суҳбатида сўзга чиққанлар қардош республикалар кино санъати ижодкорлари олдида турган муҳим вазифалар ва мавжуд муаммолар ҳақида гапирдилар. Минтақа киночилари яратаётган асарларда кўтарилаётган мавзулар ҳамоҳанг экани, шу боис бундай оммабоп фильмлар яратиш учун ҳамкорликда ижод қилиш, халқларимизни қўшни давлатлар фильмлари билан таништириб бориш зарурлигини таъкидладилар.

Учрашувда машҳур Тошкент халқаро кинофестивалини қайта тиклаш ва уни ҳар йили навбат билан беш қўшни давлат пойтахтларида ўтказиб бориш, ҳужжатли фильмлар фестивалини эса ҳар икки йилда бир марта Самарқанд шаҳрида уюштириш, минтақа кинематографчилар уюшмалари ва ижодий ташкилотларида семинарлар ташкил этиш тўғрисида келишиб олинди. Тадбир кунлари Марказий Осиё кино санъати намояндалари яратган янги бадиий фильмлар намойиш этилди.

(ЎзА).

• Биртаям танқид натижасиз қолмайди

«ҚОРНИМГА ЭМАС, ҚАДРИМГА ЙИҒЛАЙМАН»

(«Халқ сўзи» 1995 йил, 6 октябрь)

Газетамизда чоп этилган мазкур сарлавҳали мақолада Булунғур туман «Ғўбдин» жамоа-ширкат хўжалигида яшовчи уруш қатнашчиси, пенсионер Эшим Норбоевнинг уй шароити ниҳоятда ёмон аҳволдалиги ва хўжалик, туман раҳбарлари унга етарли ёрдам бермаётганликлари ҳақида сўз юритилган эди.

Яқинда ушбу мақола бўйича туман ҳокимлигидан жавоб хати келди:

— Мақолада Эшим Норбоевнинг уй шароити ҳақидаги далиллар тўғри ёритилган. Ҳозирги кунда унинг оиласига колхоз томонидан 100 дона шифер, 4 кубометр ёғоч материаллари бепул берилди. Уй томини 1996 йилда ҳашар йўли билан ёпиб беришни ташкил қилиш «Ғўбдин» жамоа-ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Б. Шербоев ҳамда «Бешқўтон» қишлоқ фуқаролар йиғини раиси И. Мусурмоновларга топширилди. Шунингдек, Э. Норбоевга жамоа хўжалиги томонидан 100 кг. буғдой, 2 тонна беда пичани ва яна шунча сомон берилди.

А. АЗИМОВ,
Булунғур тумани ҳокими.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ВАЗИРЛИГИ ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРИДАН ВА МИЛЛИЙ ХАВФСИЗЛИК ХИЗМАТИ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республиканинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ва миллий хавфсизлигини таъминлаш ишида эришган муваффақиятлари учун қуйидагилар мукофотлансин:

«ЖАСОРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

АРСЛОНОВ Руслан Равильевич — Мудофаа вазирлиги мотоўқчилар қисми командирининг ўринбосари

БОБОМУРОДОВ Ўткир Пардаевич — десантчи-штурмчилар ротасининг командири

ВЕБЕР Андрей Андреевич — Мудофаа вазирлигининг Чирчиқ танкчилар қўмондон-муҳандислик олий билим юрти кафедрасининг бошлиғи

ИСАХОНОВ Обид Мамажонович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

ИСМАТОВ Турсун Манапович — Мудофаа вазирлигининг Жиззах ҳарбий авиация олий билим юрти кафедрасининг бошлиғи

ҚОСИМОВ Вячеслав Темирович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

КОМИЛОВ Акмалжон Адҳамович — батальон штаби бошлиғи-командири ўринбосари

НАЗРУЛЛАЕВ Юрий Асадович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

ПАЧЕС Александр Владимирович — Мудофаа вазирлигининг Самарқанд шаҳар гарнизони ҳарбий коменданти

ҲАЙРУЛЛАЕВ Эминжон Икромович — тўпчилар дивизионининг командири

ҲАСАНОВ Дилшод Хусенович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

ШУМИГАЙ Валерий Вячеславович — Мудофаа вазирлигининг вертолёт эскадрильяси командири

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН

ИСОҚОВ Маҳсуд Шамсидинович — Самарқанд ҳарбий автомобиль қўмондон-муҳандислик олий билим юрти курсантлар ротасининг командири

ИСМОИЛОВА Шаҳноза Маҳмудовна — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати поликлиникасининг бошлиғи

КАЛЯГА Юрий Михайлович — Тошкент умумқўшин командирлари олий билим юрти бошлиғининг ўринбосари

КРУГЛОВ Владимир Иванович — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

МАМАТОВ Тоиржон — Самарқанд ҳарбий автомобиль қўмондон-муҳандислик олий билим юртининг катта ўқитувчиси

НАЗИРИЛЛАЕВ Шуҳрат Неъматиллаевич — Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими

РАҲМАТОВ Камолиддин Каримович — Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлар ашула ва рақс ансамблининг якка хонандаси

РЎЗМЕТОВ Қўзибой Бектурдиевич — Мудофаа вазирлиги қўшин қисми бўлинмасининг командири

САЛЯХОВ Мансур Равильевич — Мудофаа вазирлиги ўқув-авиация эскадрильясининг йўриқчиси

ХАН Валерий Михайлович — Мудофаа вазирлиги тиббиёт бошқармаси бошлиғининг ўринбосари

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 12 январь.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 12 январда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 20,93 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 36,50 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 13 январдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади: *)

1 Австралия доллари	27,12	10 Португалия эскудоси	2,44
1 Австрия шиллинги	3,60	1 Сингапур доллари	25,64
1 Англия фунт стерлинги	56,34	1000 Туркия лираси	0,61
10 Бельгия франки	12,31	1 Финляндия маркаси	8,38
1 Голландия гульдени	22,60	1 Франция франки	7,38
10 Греция драхми	1,55	1 Швеция кронаси	5,55
1 Дания кронаси	6,55	1 Швейцария франки	31,38
1 АҚШ доллари	36,50	1 ЭКЮ	46,98
1 Миср фунти	10,75	10 Япония иенаси	3,47
1 Ирландия фунти	58,26	1000 Россия рубли	7,82
1 Исландия кронаси	0,56	1 Эстония кронаси	3,17
10 Испания песети	3,01	1000 Украина карбованеци	0,20
100 Италия лираси	2,31	1 Латвия лати	67,47
1 Канада доллари	26,81	1 Литва лити	9,12
1 Кувайт динори	122,07	1 Қозоғистон тенгеси	0,57
100 Ливан фунти	2,29	1 Молдова лейи	8,06
1 Германия маркаси	25,32	1000 Беларусь рубли	3,17
1 Норвегия кронаси	5,75		

*) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шахобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан харид қилишда воситачилик ҳақи олинмайди.

• 14 январь — Ватан ҳимоячилари куни

ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК КАФОЛАТИ

1996 йил 14 январь куни Ўзбекистон Республикаси ўз Қуролли Кучлари ташкил этилганининг тўрт йиллигини — Ватан ҳимоячилари кунини нишонлайди. Бу сана мустақил Ўзбекистон ва унинг халқи ҳаётидаги муҳим воқеа бўлиб қолди.

Қуролли Кучларимиз тарихи мамлакат тарихи ва унинг тараққиёти билан узвий боғлиқ. 1991 йилнинг 1 сентябрида Ўзбекистон Республикасининг мустақиллиги эълон қилинди. Мамлакатимиз тарихида янги давр бошланди. 1992 йилнинг 14 январида эса, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши собиқ Иттифоқнинг парчаланиши натижасида вужудга келган вазиятни ҳисобга олиб, Ўзбекистон ҳудудида жойлашган ҳарбий қисмлар ва қўшилмаларни ўз ҳуқуқий тасарруфига олиш тўғрисида қарор қабул қилди. Шу куни мамлакатимизнинг бўлажак Қуролли Кучларига дастлабки тамал тоши қўйилди. Энди давлат ҳарбий сиёсати концепциясини, ҳарбий қурилишининг асосий йўналишларини белгилаш ҳамда Қуролли Кучлар фаолиятининг ҳуқуқий асосларини яратиш лозим эди.

Бу вазифалар қисқа муддатда ҳал қилинди. Ўзбекистон Олий Кенгаши 1992 йил 3 июлдаёқ Қуролли Кучларнинг вазифаларини, уларнинг ташкил этилиши ва тузилишини белгилайдиган қонунчилик ҳужжатларини тасдиқлади. «Мудофаа тўғрисида», «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида», «Муқобил хизмат ҳақида»ги қонунлар, ҳарбий қасамёд тўғрисидаги қарор шулар жумласидандир. Мустақил Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 8 декабрда қабул қилинган Конституцияси мамлакат Қуролли Кучлари ҳуқуқий мақомини мустаҳкамлади.

Қуролли Кучлар дастлабки кунларданоқ мамлакат Президенти — Қуролли Кучлар Олий бош қўмондони Ислом Каримовнинг, Олий Кенгашнинг, сўнгра эса Олий Мажлиснинг, республика ҳукуматининг доимий диққат марказида бўлди. Ҳар қандай ишнинг бошланиши қийин кечади. Шунга қарамай, 1992-1994 йилларда амалга оширилган ҳарбий ислоҳотнинг дастлабки босқичида армия ички таркиби такомиллаштирилди, ҳарбий қисмлар ва ҳарбий ўқув юртлари ислоҳ қилинди, зобит кадрлар тайёрлашнинг, шахсий таркибга таълим бериш ва тарбиялашнинг пухта тизими яратилди.

Янги олий ҳарбий ўқув юртлари пайдо бўлди. Тошкент алоқа электротехника институти негизида ташкил этилган махсус факультет ва Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти билан бир қаторда Қуролли Кучлар академияси ишлай бошлади. Бу Марказий Осиё минтақасидаги дастлабки ҳарбий академиядир.

1995 йил 2 сентябрда академияни очиш маросимида иштирок этган республика Президенти Ислом Каримов жумладан, бундай деди: «Ишончим комилки, йиллар ўтиб, биз халқимиз мустақиллиги йўлида, унинг тинч бунёдкорлик меҳнатини қўриқлаш йўлида қилган ишларимизни авлодларимиз муносиб баҳолайдилар». Республика Олий Мажлисининг биринчи сессияси ҳам Қуролли Кучларимиз фаолияти, унинг обрў-эътиборини мустаҳкамлаш борасида жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Сессияда республика раҳбари мамлакат миллий хавфсизлиги тамойилларини ва ҳарбий қурилишнинг асосий йўналишларини аниқ баён қилиб берди. Сўнгра бу фикрлар Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий доктринаси лойиҳасига асос қилиб олинди. Олий Мажлис қарорига мувофиқ бу лойиҳа умумхалқ муҳокамасига қўйилди.

Ҳарбий доктрина умумхалқ муҳокамасидан ўтгач, 1995 йил 30 августда Олий Мажлис учинчи сессиясида қабул қилинди.

Ўз тарихимизни англаш зарурати ҳеч қачон шу йиллардаги каби долзарб тус олмаган эди. Буюк боболаримиз, аввало, жаҳон тарихидаги энг буюк саркарда ва давлат арбобларидан бири Амир Темур меърос қолдирган маънавий маданиятнинг чуқур қатламлари кўтарилди. Жаҳон тараққиётига улкан ҳисса қўшган соҳибқирон туғилган куннинг 660 йиллигини бу йил бутун дунё кенг нишонлайди. Унинг ғоялар, жумладан ҳарбий қурилиш масалаларида ҳам донолик ва амалий тажрибанинг битмас-туганмас хазинасидир. Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Президентининг «1996 йилни «Амир Темур йили» деб эълон қилиш тўғрисида»ги Фармони бебаҳо ҳужжатдир.

(Давоми 4-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МАРКАЗИЙ БАНКИ ТЎҒРИСИДА

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Ҳуқуқий мақом

Марказий банкнинг ҳуқуқий мақоми, вазифалари, ваколатлари, ташкил этилиши ва фаолияти принциплари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, ушбу Қонун ҳамда бошқа қонунлар билан белгиланади.

Марказий банк юридик шахс ҳисобланади ва у давлатнинг мутлақ мулкидир.

Марказий банк — ўз сарф-харажатларини ўзининг даромадлари ҳисобидан амалга оширувчи, иқтисодий жиҳатдан мустақил муассасадир.

Марказий банк ва унинг муассасалари Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби тасвири туширилган ва ўз номи ёзилган муҳрига эга.

2-модда. Мол-мулк

Марказий банкнинг мол-мулки унинг пул ва бошқа моддий бойликларидан иборат бўлиб, уларнинг қиймати Марказий банк балансида акс эттирилади.

Марказий банкнинг бинолари ҳамда иншоотлари, шунингдек улар жойлашган ер майдонлари бегоналаштирилиши мумкин эмас.

3-модда. Бош мақсади ва асосий вазифалари

Марказий банкнинг бош мақсади миллий валютанинг барқарорлигини таъминлашдан иборат.

Асосий вазифалари:

монетар сиёсатни ҳамда валютани тартибга солиш соҳасидаги сиёсатни шакллантириш, қабул қилиш ва амалга ошириш;

Ўзбекистон Республикасида ҳисоб-китобнинг самарали тизимини ташкил этиш ва таъминлаш;

банклар фаолиятини тартибга солиш ва банкларни назорат қилиш;

Ўзбекистон Республикасининг расмий олтин-валюта резервларини, шу жумладан келишув бўйича ҳукумат резервларини сақлаш ва тасарруф этиш;

давлат бюджетининг касса ижросини Молия вазирлиги билан биргаликда ташкил этишдан иборатдир.

4-модда. Марказий банк учун тақиқланган фаолият турлари

Марказий банк:

молиявий ёрдам кўрсатиш билан шуғулланишга;

тижорат фаолияти билан шуғулланишга;

Марказий банк фаолият юритишини таъминловчи корхоналар ва ташкилотларни тузишда иштирок этишини истисно этганда, банклар ва бошқа юридик шахслар капиталида қатнашишга ҳақли эмас.

5-модда. Ҳисобдорлик

Марказий банк Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига ҳисоб беради, Олий Мажлис:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимига кўра Марказий банк Раисини тайинлайди ва лавозимидан озод этади;

йиллик ҳисоботни, шунингдек аудиторнинг хулосасини кўриб чиқади.

Марказий банк пул-кредит соҳасидаги мавжуд вазият ва монетар сиёсатнинг асосий йўналишлари тўғрисида ҳар йили матбуотда маъруза эълон қилади.

6-модда. Марказий банкнинг мустақиллиги

Марказий банк ўз ваколатлари доирасида қарорлар қабул қилиш борасида мустақилдир.

Давлат Марказий банкнинг мажбуриятлари юзасидан, Марказий банк эса давлатнинг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди, башарти, улар ўз зиммаларига бундай мажбуриятларни олмаган бўлсалар ёки қонунларда бошқа қоида назарда тутилмаган бўлса.

7-модда. Норматив ҳужжатлар

Марказий банк ўз ваколати доирасида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида барча шахслар ижро этиши мажбурий бўлган норматив ҳужжатлар чиқаради.

Марказий банкнинг норматив ҳужжатлари, агар ҳужжатнинг ўзида ўзга қоида назарда тутилмаган бўлса, эълон қилинган кундан бошлаб кучга киради.

Марказий банкнинг ўз ваколати доирасида чиқарган норматив ҳужжатларининг бошқа органларда рўйхатдан ўтказилиши тақозо этилмайди.

8-модда. Ташкилий тузилиш

Марказий банк ягона марказлаштирилган бошқарув тизимидир.

Марказий банк зиммасига юклатилган вазифаларни бажариш учун тегишли хизматлар ва муассасалар ташкил этади.

Марказий банк Қорақалпоғистон Республикаси пойтахти, вилоятларнинг марказлари ва Тошкент шаҳрида юридик шахс мақомига эга бўлмаган бош бошқармалар тузади.

Марказий банкка қарашли хизматлар ва муассасалар Марказий банк Бошқаруви (бундан буён матнда — Бошқарув) тасдиқлайдиган низомлар асосида фаолият кўрсатади.

9-модда. Ташқи иқтисодий фаолият

Марказий банк:

бошқа давлатларнинг марказий банклари, халқаро банклар ва ўзга молия-кредит муассасаларида Ўзбекистон Республикаси манфаатларини ҳимоя қилишга;

молия операцияларини бажаришга, шу жумладан чет эл ҳукуматлари, чет эл марказий банклари ва пул-кредитни тартибга солиш органларига, шунингдек Ўзбекистон Республикаси аъзо бўлган халқаро ташкилотларга банк хизмати кўрсатишга;

хорижий давлатларда ваколатхоналар очишга;

Ўзбекистон Республикасида чет эл банкларининг ваколатхоналарини аккредитация қилишга ҳақлидир.

Марказий банкнинг бошқа давлатлар банклари ва кредит муассасалари билан ўзаро муносабатлари Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига, шунингдек банклараро битимларга мувофиқ амалга оширилади.

II. БАНКНИНГ МОЛИЯВИЙ АҲВОЛИ

10-модда. Марказий банкнинг устав капитали

Марказий банкнинг устав капитали миқдори икки миллиард сўмдан иборат. Устав капитали миқдори Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қарорига мувофиқ оширилади.

Марказий банкнинг устав капитали бошқа шахсларга берилиши ёки ундан закалат сифатида фойдаланилиши мумкин эмас.

11-модда. Фойдани аниқлаш ва тақсимлаш

Марказий банкнинг фойдаси ҳар бир молия йили учун:

ишончсиз, шубҳали қарзлар ва бошқа активлар бўйича эҳтимолий йўқотишларни қоплаш резервлари шакллантирилгандан сўнг;

умумий қабул қилинган бухгалтерлик амалиётига мувофиқ амалда барча даромадлар ва чиқимлар ҳисобланганидан, шунингдек активлар ва пассивлар баҳоланганидан сўнг аниқланади.

Марказий банкнинг фойдаси Бошқарув белгилаган тартибда, йиллик ҳисоботни тасдиқлаш билан бир пайтда тақсимланади.

Бошқарувнинг қарорига мувофиқ аниқ мақсадли турли резервлар ва фондлар шакллантирилиши мумкин.

Фондлар ва мажбурий резервлар белгиланган тартибда тўлдирилганидан кейин фойданинг қолган қисми республика бюджети даромадига йўналтирилади.

Йиллик ҳисобот кўриб чиқилмагунча фойданинг республика бюджетига ўтказилишига йўл қўйилмайди.

12-модда. Марказий банкнинг солиқлар, йиғимлар ва божлардан озод қилиниши

Марказий банк ва унинг муассасалари солиқлар, йиғимлар, божлар ва бошқа тўловлардан озод қилинади.

13-модда. Ҳисобот бериш

Марказий банкнинг ҳисобот даври 1 январь — 31 декабрь қилиб белгиланади. Йиллик ҳисобот 15 майдан кечиктирилмай Олий Мажлис кўриб чиқиши учун тақдим этилади.

14-модда. Марказий банкда аудиторлик текшируви

Марказий банкда аудиторлик текшируви мустақил аудитор ташкилотлар томонидан ҳар йили ўтказилади.

III. МАРКАЗИЙ БАНКНИ БОШҚАРИШ

15-модда. Марказий банк Бошқаруви

Марказий банкнинг олий органи унинг Бошқарувидир. Бошқарув Марказий банк сиёсати ва фаолиятининг асосий йўналишларини белгилаб беради, банкни бошқаради.

16-модда. Бошқарув таркиби

Бошқарув ўн бир кишидан иборат бўлади. Бошқарув таркибига Марказий банк Раиси, унинг ўринбосарлари, шунингдек банкнинг асосий бўлимлари раҳбарлари киради.

Марказий банк Раиси Бошқарувнинг Раиси ҳисобланади. Бошқарув аъзоларини Марказий банк Раисининг тақдимномасига кўра Олий Мажлиснинг Кенгаши тасдиқлайди.

17-модда. Бошқарувнинг ваколатлари

Бошқарув қуйидаги ваколатларга эга:

монетар сиёсатнинг асосий йўналишларини, шу жумладан Марказий банкнинг очиқ бозордаги операциялари кўлами, Марказий банкнинг ҳисоб ва ссуда беришдаги фоиз ставкалари ҳамда банкларнинг Марказий банкдаги мажбурий резервлари нормасини белгилайди;

Марказий банкнинг халқаро ташкилотлардаги иштироки масаласини ҳал қилади;

банкнотлар ва тангаларнинг номинал қиймати ва намуналарини, шунингдек пул белгиларини муомаладан чиқариш шартларини белгилайди;

Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматига бериладиган ссудалар миқдори ва шартларини тасдиқлайди;

банклар учун иқтисодий нормативларни тасдиқлайди ва уларга риоя этилишини кузатиб боради;

банк фаолияти билан шуғулланиш учун лицензиялар бериш ва уларни қайтариб олиш тўғрисида қарорлар қабул қилади;

Марказий банкнинг ташкилий тузилмасини белгилайди;

Марказий банк муассасалари ҳамда корхоналарини ташкил этади, қайта тузади ва тугатади;

Марказий банк харажатлари ва даромадлари сметасини тасдиқлайди;

Марказий банкнинг йиллик ва молия ҳисоботларини кўриб чиқади;

Марказий банкнинг таркибий бўлинмалари, муассасалари ва корхоналари раҳбарларини тасдиқлайди;

Марказий банк таркибий бўлинмалари, унинг муассасалари ва ташкилотлари раҳбарларининг ҳисоботлари ҳамда маърузаларини тинглайди;

Марказий банк ходимларини ишга ёллаш, ишдан бўшатиш, уларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш шартларини, шунингдек уларнинг кредитлар олиши ва акциялар сотиб олиши тартибини қонун ҳужжатларига мувофиқ белгилайди;

Марказий банк ваколати доирасидаги бошқа масалаларни кўриб чиқади ва ҳал қилади.

18-модда. Бошқарувнинг мажлислари

Бошқарувнинг мажлислари ойига камида бир марта ўтказиб турилади.

Бошқарув мажлисларини Марказий банк Раиси чақиради. Мажлислар, шунингдек Бошқарувнинг камида учта аъзосининг талабномаси бўйича чақирилиши мумкин.

Бошқарув мажлисларига Марказий банк Раиси, у бўлмаган пайтларда эса, ўринбосарларидан бири раислик қилади.

Бошқарув аъзоларининг камида учдан икки қисми қатнашган Бошқарув мажлиси ҳақиқий ҳисобланади. Бошқарув қарорлари қатнашаётган аъзоларининг оддий кўпчилик овози билан қабул қилинади. Овозлар тенг келган тақдирда Марказий банк Раисининг овози ҳал қилувчи ҳисобланади.

Бошқарув мажлислари, қоида тариқасида, ёпиқ тарзда ўтади.

19-модда. Бошқарувнинг қарори

Бошқарувнинг тўхтами қарор шаклида қабул қилинади.

20-модда. Марказий банк Раиси

Марказий банк Раиси:

Марказий банк ва унинг Бошқаруви фаолиятига раҳбарлик қилади, банкнинг фондларини тасарруф этади ва Марказий банк зиммасига юклатилган вазифалар бажарилиши учун жавобгар бўлади;

Марказий банк фаолияти масалаларини ҳал қилади, ушбу Қонунга биноан Бошқарув ваколатига киритилган масалалар бундан мустасно;

Бошқарув қарорларини имзолайди, буйруқлар ва фармойишлар чиқаради;

Марказий банк фаолияти ва жорий операцияларини оператив тарзда бошқариш бўйича ҳаракатларни амалга оширади;

Олий Мажлисда, ҳукуматда, вазирликлар ва идораларда, судларда, банклар ва муассасаларда, халқаро ва чет эл ташкилотларида банк фаолиятига доир барча масалалар бўйича Марказий банк номидан иш кўради;

айрим масалаларни ҳал қилишни ўзининг ўринбосарларига, марказий аппарат таркибий бўлинмаларининг раҳбарларига, ҳудудий муассасаларнинг раҳбарларига топширади.

Марказий банк Раисининг ваколат муддати — беш йил.

Марказий банк Раиси бўлмаган пайтда унинг вазифаларини ўринбосарларидан бири бажаради.

21-модда. Марказий банк Раисини эгаллаб турган лавозимидан озод қилиш учун асослар

Марказий банк Раиси қуйидаги асослар бўйича:

ваколат муддати тугаганида;

истеъфога чиқишни сўраб, сабабларини кўрсатган ҳолда ёзган шахсий аризасига кўра;

жиноят содир қилишда қонунда белгиланган тартибда айбдор деб топилганда;

ўзининг хизмат вазифаларини саломатлигига кўра бажара олмаганда, давлат тиббий комиссиясининг хулосаси асосида;

эгаллаб турган лавозимига муносиб бўлмаган хатти-ҳаракатлар қилганида, шу жумладан ушбу Қонунни қўпол равишда бузганида ва Марказий банк манфаатларига катта зарар етказганида эгаллаб турган лавозимидан озод қилиниши мумкин.

Марказий банк Раиси қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа асосларга кўра ҳам эгаллаб турган лавозимидан озод қилиниши мумкин.

22-модда. Марказий банк Раисининг ўринбосарлари

Марказий банк Раисининг биринчи ўринбосари ва ўринбосарлари Марказий банк Раисининг тақдимига кўра Олий Мажлис Кенгаши томонидан лавозимга тайинланади ва лавозимидан озод қилинади.

IV. МАРКАЗИЙ БАНКНИНГ ПУЛ-КРЕДИТ ОПЕРАЦИЯЛАРИ

23-модда. Монетар сиёсатнинг асосий йўналишлари

Марказий банк келгуси йил учун Ўзбекистон Республикаси монетар сиёсатининг асосий йўналишларини ишлаб чиқади ва ҳар йили кейинги молия йили бошланишидан камида ўттиз кун олдин Олий Мажлисга бу ҳақда ахборот беради.

Монетар сиёсатнинг асосий йўналишлари:

иқтисодий конъюнктуранинг таҳлили ва истиқбол кўрсаткичларини;

муомалада бўлган пул массасининг иқтисодий жиҳатдан асосланган чегараларини;

пул массаси йиллик ўсиш суръатининг аниқ мақсадли кўрсаткичларини, шу жумладан Марказий банк ички активларининг ўзгаришини;

валюта ҳамда фоиз сиёсатининг асосий йўналишларини;

пул-кредит соҳасини тартибга солишга доир ҳаракатларнинг аниқ мақсадли асосий кўрсаткичларини ўз ичига олиши лозим.

24-модда. Пул массаси ўзгаришининг аниқ мақсадли мўлжаллари

Марказий банк Ўзбекистон Республикасидаги пул-кредит, молия, валюта ва нарх муносабатларининг аҳволига асосланиб, муомаладаги пул массасининг битта ёки бир қанча кўрсаткичлари ўзгаришининг аниқ мақсадли мўлжалларини белгилаши мумкин.

25-модда. Очиқ бозордаги операциялар

Марказий банк ўзи чиқарган давлатнинг қимматли қоғозларини, шунингдек қарз мажбуриятларини очиқ бозорда харид қилиши ва сотиши мумкин.

Марказий банк ҳар қандай даражадаги бюджетларни молиявий таъминлаш учун очиқ бозордаги операциялардан фойдаланиши, шунингдек давлат қимматли қоғозлари бирламчи жойлаштирилганда уларни сотиб олиши мумкин эмас.

Очиқ бозордаги операциялар лимитини Бошқарув тасдиқлайди.

26-модда. Марказий банкнинг ҳисоб операциялари

Марказий банк қиймати тўланишини банклар кафолатлаган қисқа муддатли хазина векселлари, шунингдек тижорат векселлари ҳисобини юритиши мумкин.

Ҳисоб операцияларини ўтказиш шартларини, шу жумладан ҳисоб ставкаси миқдорларини Марказий банк белгилайди.

27-модда. Ҳисоб ва кредит операцияларининг фоиз ставкалари

Марказий банк ўзининг ҳисоб ва кредит операциялари бўйича ставкаларни мустақил равишда белгилайди.

28-модда. Мажбурий резерв талаблари

Марказий банк ўзи белгилаган энг кам миқдорда резервлар сақлаш тўғрисида банкларга кўрсатма беради. Марказий банкда депозитга ўтказиладиган мажбурий резервларнинг энг кам миқдори Марказий банкнинг норматив ҳужжатлари билан белгиланиб, у омонатларнинг ҳажми, тури, муддатига, банкларнинг бошқа мажбуриятларига боғлиқ бўлади. Мажбурий резервларнинг миқдорлари жалб этилган маблағлар ва омонатларнинг ҳар бир тоифаси бўйича барча банклар учун бир хилдир.

Мажбурий резервлар Марказий банкда нақд пул ёки омонатлар кўринишида, Марказий банк белгилайдиган тартибда депозитга ўтказилади.

Мажбурий резерв талабларининг нормативлари ёки таркиби белгиланганини ёки ўзгартирилганини тўғрисидаги кўрсатмаларда камида бир ойлик муддат кўрсатилади, резервларнинг таркиби ёки миқдорига доир янги нормативларни банклар ана шу муддатгача бажаришлари шарт.

Марказий банк мажбурий резервлар бўйича фоизларни тўлаш тўғрисида қарор қабул қилади.

29-модда. Мажбурий резерв талаблари нормасини бажармаганлик учун санкциялар

Банк мажбурий резерв талабларининг энг кам миқдорини сақлаб туриш тўғрисидаги 28-модда қоидаларини бажармаган тақдирда Марказий банк қатъий тартибда бу банкдан етишмаётган маблағ суммасини, шунингдек қайта молиявий таъминлашнинг икки ставкасидан ошмайдиган миқдорда жарима ундириб олади.

30-модда. Марказий банкнинг банкларни қайта молиявий таъминлаши

Марказий банк ўзи белгилаган шартларда банкларга уч ойгача бўлган муддатга кредит беришга ҳақли, бунда қуйидаги активлар гаровга қўйилиши мумкин:

олтин, чет эл валютаси, халқаро резервлар тоифасига кирувчи валюта бойликлари ва бошқа бойликлар;

давлат қарз мажбуриятлари ва ҳукумат кафолатлаган бошқа қарз воситалари;

Марказий банкда депозитга ўтказилган ва унинг депозитарийси учун мақбул бўлган, харид қилиниши ва сотилишига рухсат берилган ёки Марказий банк улар билан ушбу Қонун доирасида бошқа хил операциялар ўтказиши мумкин бўлган активлар;

тўланишига банклар кафолат берган тижорат векселлари.

Марказий банк ўзининг қайта молиявий таъминлаш тизимида банкларнинг иштирок этиш шартларини эълон қилади.

31-модда. Марказий банкнинг мижозларга хизмат кўрсатиши

Марказий банк қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда ва шартларда давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, уларнинг муассасалари ва ташкилотлари, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати, шунингдек Марказий банкка қарашли корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг асосий ҳисобварақларига хизмат кўрсатиш бўйича банк операцияларини амалга ошириши мумкин.

V. ПУЛ ТИЗИМИ ҲАМДА ПУЛ МУОМАЛАСИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

32-модда. Пул тизими

Ўзбекистон Республикасининг пул тизими расмий пул бирлигини, пул муомаласи ташкил этилишини ва уни тартибга солишни ўз ичига олади.

Ўзбекистон Республикасининг расмий пул бирлиги сўмдир. Бир сўм юз тийиндан иборат.

Сўм Ўзбекистон Республикасида ягона, чекланмаган ва қонуний тўлов воситаси ҳисобланади.

33-модда. Марказий банкнинг пул белгиларини чиқаришдаги ваколатлари

Марказий банк Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қонуний тўлов воситаси сифатида банкнотлар ва тангалар кўринишидаги пул белгиларини муомалага чиқаришда мутлақ ҳуқуққа эга. Уларни қалбакилаштириш ва ноқонуний тарзда тайёрлаш қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлади.

Муомалада бўлган банкнотлар ва тангалар Марказий банкнинг қатъий мажбуриятлари ҳисобланади ва унинг жамики активлари билан таъминланади.

Марказий банк йўқ қилиб юборилган, йўқотилган, қалбаки, ясама ва қонуний кучини йўқотган банкнотлар ва тангаларнинг ўрнини қопламайди.

Марказий банк банкнотлар ва тангаларнинг намуналарини, шунингдек уларнинг дизайнини Олий Мажлиснинг Кенгаши билан келишган ҳолда тасдиқлайди. Банкнот ва тангаларнинг дизайни Марказий банкнинг мулки ҳисобланади. Марказий банк янги намуналардаги банкнот ва тангалар муомалага чиқарилиши тўғрисидаги ахборотни, шунингдек уларнинг тавсифини оммавий ахборот воситаларида эълон қилади.

Марказий банк ва у ваколат берган банклар талабга кўра бир номинал қийматдаги банкнот ва тангаларни бошқасига ҳеч қандай тўловсиз ёки воситачилик ҳақисиз алмаштириб беради.

34-модда. Пул белгиларини тайёрлаш ва сақлаш

Марказий банк банкнотлар босилиши ва тангалар зарб қилиниши, муомалага чиқарилмаган пул белгилари сақланишини, шунингдек босма қолиплар ва бўёқлар сақланиши ҳамда йўқ қилинишини таъминлайди, нақд пулларни сақлаш, ташиш ва инкассо қилиш, шунингдек уларни йўқ қилиб юбориш қоидаларини белгилайди.

35-модда. Муомаладаги пул белгиларидан фойдаланишга қўйиладиган талаблар

Марказий банк муомалага чиқарган банкнот ва тангалар Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида тўловларнинг барча турларида ёзилган қиймати бўйича қабул қилиниши, шунингдек ҳисобвараққа, омонатга ўтказиш ва жўнатма сифатида ўтказиш учун қабул қилиниши мажбурийдир.

36-модда. Тўловларни амалга ошириш

Тўловлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида нақд пул билан ёки нақд пулсиз ҳисоб-китоблар кўринишида амалга оширилади.

Нақд пулсиз ҳисоб-китоблар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида банклар орқали амалга оширилади. Марказий банк нақд пулсиз ҳисоб-китоблар шакллари ва қоидаларини белгилайди.

Марказий банк юридик шахсларнинг касса операцияларини амалга ошириш тартибини белгилайди.

37-модда. Шикастланган пул белгилари

Марказий банк пул белгиларининг фойдаланишга яроқлилигини аниқлаш ҳамда путур етган банкнотлар ва тангаларни алмаштириш тартибини белгилайди. Пул белгилари яроқлилигини аниқлаш ва уларни алмаштириб бериш тартиби эълон қилиниши лозим.

Банклар путур етган банкнотлар ва тангаларни белгиланган қоидаларга мувофиқ чекловсиз айирбошлаб беради.

38-модда. Нақд пул маблағларини муомалага чиқариш

Нақд пул маблағларини муомалага чиқариш ва қайтариб олишни фақат Марказий банк амалга оширади.

39-модда. Пул белгиларини муомаладан қайтариб олиш

Марказий банк Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳар қандай банкнот ва тангаларни улар ўрнига албатта тенг ҳажмдаги банкнот ва тангалар чиқарган ҳолда муомаладан қайтариб олишга ҳақли. Бунга Марказий банкнинг айирбошлаш тартиби ва муддати кўрсатилган норматив ҳужжат асос бўлиб хизмат қилиши керак.

Марказий банк айирбошлаш учун белгилаган муддат тугагунида айирбошланиши керак бўлган банкнот ва тангалар қонуний тўлов воситаси сифатидаги ўз кучини йўқотади.

VI. ВАЛЮТАНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ВА ХАЛҚАРО РЕЗЕРВЛАРНИ БОШҚАРИШ

40-модда. Валютани тартибга солиш

Марказий банк валютани тартибга солиш ва валютани назорат қилиш давлат органидир.

Марказий банк:

ижро этиш Ўзбекистон Республикаси ҳудудида барча шахслар учун мажбурий бўлган валютани назорат қилишга доир норматив ҳужжатлар чиқаради;

банклар, бошқа юридик ва жисмоний шахсларга чет эл валютасида операциялар ўтказиш учун лицензиялар беради ва лицензияларни қайтариб олади, уларнинг фаолиятини назорат қилади ва тартибга солиб боради;

банклар учун очиқ валюта мавқеи лимитларини ва бошқа иқтисодий нормативларни белгилайди;

миллий валютанинг чет эл валютасига нисбатан курсини аниқлаш тартибини белгилайди;

Ўзбекистон Республикасининг халқаро резервларини тасарруф этади ва бошқаради.

41-модда. Халқаро клиринг ва тўлов битимлари

Марказий банк ўз номидан ёки Ҳукумат топшириғига кўра Ўзбекистон Республикаси номидан чет элда жойлашган клирингнинг муассасалари билан клиринг ҳамда тўлов битимлари, шунингдек ҳар қандай шартномалар тузишга ҳақлидир.

42-модда. Халқаро резервлар

Марказий банк ўзининг баланс ҳисобварақларида Ўзбекистон Республикасининг халқаро резервларини шакллантиради. Бу резервлар қуйидагиларни:

олтин ва бошқа қимматбаҳо металларни;

нақд чет эл валютасини;

чет эл банкларида, халқаро молия ташкилотларида ҳисобварақлар ва депозитларда бўлган чет эл валютаси қолдиқларини;

чет эл ҳукуматлари, банклари ва халқаро молия ташкилотлари чиқарган ёки кафолатлаган чет эл валютасидаги қимматли қоғозларни ўз ичига олади.

Марказий банк Ўзбекистон Республикасининг монетар ҳамда валюта сиёсатини амалга ошириш учун, шунингдек халқаро операциялар бўйича ҳисоб-китобларни таъминлаш учун етарли бўлган даражада халқаро резервлар сақлаб турилишига ёрдам беради.

43-модда. Чет эл валютасидаги операциялар

Марказий банк Ўзбекистон Республикаси ҳудуди ва унинг ташқарисида Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига ҳамда халқаро амалиётга мувофиқ чет эл валютасидаги операцияларни амалга оширишга ҳақлидир.

VII. МАРКАЗИЙ БАНКНИНГ ҲУКУМАТ БИЛАН МУНОСАБАТЛАРИ

44-модда. Марказий банкнинг вазифалари

Марказий банк Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг банкири, маслаҳатчиси ва фискаль агенти (хазина вакили) сифатида иш тутади.

Марказий банк ҳукуматга Марказий банкнинг вазифаларига ҳамда ваколатларига дахлдор барча муҳим масалалар бўйича маслаҳат беради.

Марказий банк ҳар йили ҳукуматга иқтисодий ва молиявий масалалар бўйича, давлат бюджетини тайёрлашга доир тавсияларни ўз ичига олган маърузани тақдим этади.

45-модда. Давлат секторига қарз ажратиш масалаларида маслаҳатлар бериш

Ҳукумат келгуси молия йилида кредитлашнинг ички ва ташқи манбаларидан қарз ажратиш, шу жумладан ушбу қарз доирасида тўланадиган суммаларни бериш режалари, шунингдек кредит беришнинг таклиф этилаётган муддатлари ва шартлари тўғрисида Марказий банк билан маслаҳатлашади. Молия вазирлиги Ўзбекистон Республикаси ва унинг давлат органлари олаётган барча қарзлар тўғрисида Марказий банкка хабар беради.

46-модда. Депозитарий ва кассирнинг вазифалари

Марказий банк ҳукуматнинг, шунингдек Молия вазирлигининг рухсатномаси бўлган тақдирда бошқа давлат органларининг пул маблағларини депозитга қабул қилиши мумкин. Марказий банк депозитарий сифатида пул маблағларини олади ва беради, уларнинг ҳисобини юритади. Марказий банк кўрсатиб ўтилган депозитлар юзасидан фоизлар тўлаши мумкин.

(Давоми 3-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МАРКАЗИЙ БАНКИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 2-бетда).

47-модда. Фискаль агентнинг вазифалари

Марказий банк Молия вазирлиги билан келишилган шартларда иш тутиб, Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати ва давлат органларининг фискаль агенти сифатида:

Молия вазирлиги ва бошқа давлат органлари чиқарган қарз мажбуриятларини жойлаштириш, бу жойлаштиришларни рўйхатга олиш ва уларни топширишда агент ролини бажариш;

кўрсатиб ўтилган қимматли қоғозларнинг қийматини, улар бўйича фоизлар ва бошқа тўловларни тўлаш;

кўрсатиб ўтилган қимматли қоғозлар бўйича ҳисобварақлари юритиш ва уларга доир тўлов операцияларини бажариш;

кўрсатиб ўтилган қимматли қоғозлар бўйича бошқа операцияларни амалга ошириш борасида фаолият кўрсатиши мумкин.

Марказий банк Молия вазирлигига давлатнинг қимматли қоғозларини чиқариш ва давлат қарзини қайтариш жадвали ҳамда ҳажми масалалари юзасидан уларнинг банк тизими ликвидлилигига таъсири ва монетар сиёсатининг устивор йўналишларини ҳисобга олган ҳолда маслаҳат беради.

48-модда. Ҳукуматга кредит бериш

Кредитлар ҳукуматга Олий Мажлис тасдиқлаган миқдорда, эркин муомалада бўладиган ва олти ойлик муддат ичида қиймати тўланадиган қарз мажбуриятлари кўринишида, тасдиқланган давлат қимматли қоғозлари гаровга қўйилиши шарти билан берилади. Бундай қимматли қоғозлар Молия вазирлиги томонидан чиқарилади, бозор ставкаси бўйича тўланадиган даромад манбаига эга бўлади ва Марказий банкка топширилади. Кредит муддатлари эркин муомаладаги қарз мажбуриятларини тўлаш муддатларига мувофиқ келиши лозим.

Кредит бериш ҳукумат ва Марказий банк ўртасида алоҳида кредит шартномаси тузиш билан расмийлаштирилади, унда кредитнинг миқдори, қайтарилиш муддатлари, тўланадиган фоизлар нормаси ва ссудани узиш тартиби келишиб олинади.

Марказий банк ҳукуматга обуна бўйича бадаллар учун ёки республиканинг у ёки бу халқаро ташкилотга аъзолигидан келиб чиқувчи бошқа тўловлар учун анча узоқ муддатли кредитлар беришга ҳақли.

Марказий банк ҳукуматга ушбу моддада назарда тутилганлардан ташқари ҳолларда молиявий ёрдам беришга ҳақли эмас.

49-модда. Ҳукумат билан Марказий банк ўртасида ахборот алмашуви

Ҳукумат билан Марказий банк иқтисодиётдаги асосий макроиқтисодий кўрсаткичларни назорат қилиш учун доимий равишда статистик ахборот алмашиб турадилар.

Ҳукумат, вазирликлар ва идоралар Марказий банкка у ўз вазифаларини бажариши учун зарур бўлган молиявий, иқтисодий ахборот ва ҳужжатларни тақдим этадилар.

VIII. БАНКЛАРНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ. БАНКЛАР ФАОЛИЯТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ

50-модда. Банклар фаолиятини назорат қилиш ва тартибга солишга доир вазифалар

Марказий банк банк тизими барқарорлигини сақлаб туриш, омонатчилар ва кредиторларнинг манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлаш мақсадида банклар фаолиятини назорат қилади ва тартибга солиб боради.

Марказий банк банкларни рўйхатга олади ва уларга банк операцияларини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензиялар беради. Банкларни рўйхатга олиш ва уларга лицензиялар бериш учун ҳақ олинади.

Марказий банк Банкларни давлат рўйхатига олиш дафтари юритади. Банклар рўйхатга олингани тўғрисидаги маълумотлар эълон қилиниши лозим.

51-модда. Марказий банкнинг назорат вазифаларини бажаришга доир ваколатлари

Марказий банк банк операцияларини амалга ошириш, бухгалтерлик ҳисоби ва банк статистик ҳисоботини юритиш, йиллик ҳисоботлар тузиш юзасидан банклар учун мажбурий бўлган қоидаларни белгилайди.

Марказий банк:

банкларнинг ҳисоботи ва бошқа ҳужжатларини олиш ҳамда текшириш, уларнинг фаолияти, шу жумладан операциялари тўғрисида ахборот сўраш ва олиш;

олинган ахборот юзасидан изоҳ талаб қилиш;

банклар, уларнинг филиаллари ва банк билан узвий боғланган юридик шахсларнинг фаолиятини текшириш ҳамда тартиббузарларга нисбатан санкциялар қўллаш;

банкларнинг ички аудити бўйича қўйиладиган талабларни белгилаш;

банк активларини уларнинг сифатига қараб таснифи қилиш ва активлар бўйича кўрилиши мумкин бўлган зарарлар ўрнини қоплаш учун шунга монанд резервлар яратишни талаб қилиш;

ишончсиз активларни ҳисобдан чиқариш шартлари ва тартибини аниқлаш;

банкларга уларнинг фаолиятида аниқланган тартиб бузилишларни бартараф қилиш тўғрисида ижро этилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар юбориш;

банк акциядорлари банк акцияларининг йигирма фоизидан ортиғини сотиб олган тақдирда уларнинг молиявий аҳволи ва мавқеи тўғрисида ахборот сўраш ва олиш;

банклар ва уларнинг филиаллари раҳбарлари ҳамда бош бухгалтерларига нисбатан малака талабларини қўйиш ҳуқуқига эга.

Текширишлар Марказий банкнинг ваколатли вакиллари ва Марказий банк белгилайдиган аудиторлар томонидан амалга оширилади.

Бир ёки ўзаро шартномалар билан боғланган бир неча шахслар, шунингдек шуъба ёки бирбирига қарам бўлган юридик шахслар гуруҳи банк акцияларининг йигирма фоизидан ортиғини сотиб олиши учун олдиндан Марказий банкнинг розилигини олиш талаб қилинади. Акция сотиб олувчиларнинг молиявий аҳволи қониқарсизлиги аниқланган тақдирда Марказий банк банк акцияларининг йигирма фоизидан ортиғи харид қилиниши ва сотилишига розилик бермаслик ҳуқуқига эга. Марказий банк илтимоснома олинган кундан бошлаб ўттиз кундан кечиктирмай ариза берувчига ўз қарори тўғрисида ёзма равишда хабар беради.

Марказий банк аудиторлардан Марказий банкнинг норматив ҳужжатларига, шу жумладан тартиб ва услубиётларига риоя этишларини талаб қилишга, шунингдек улардан банк аудити билан боғлиқ ҳар қандай маълумотларни бевосита олишга ҳақли.

52-модда. Иқтисодий нормативлар

Марказий банк банклар учун мажбурий бўлган иқтисодий нормативларни, шу жумладан:

капиталнинг монандлик коэффициентини;

бир қарз олувчи ёки бир-бирига дахлдор қарз олувчилар гуруҳига таваккалчиликнинг энг кўп миқдорини;

йирик кредит таваккалчилик ва инвестицияларнинг энг кўп миқдорини;

ликвидлилик коэффициентларини;

активларни таснифлаш ва баҳолашга доир талабларни, шунингдек бундай таснифлар асосида банкнинг операция харажатлари жумласига киритиладиган чегирмалардан шубҳали ва ҳаракатсиз қарзларга қарши ташкил этиладиган заҳираларни шакллантиришни;

қарзларга доир фоизларни ҳисоблаб чиқариш ва уларни банк даромадлари ҳисобварағига киритишга доир талабларни;

очиқ валюта мавқеи лимитларини белгилайди.

Марказий банк иқтисодий нормативларнинг ўзгариши тўғрисида камида бир ой олдин эълон қилади.

53-модда. Марказий банк қўллайдиган чоралар ва санкциялар

Банклар ва уларнинг филиаллари иқтисодий нормативларни белгиловчи банкларга оид қонун ҳужжатларини бузган тақдирда, Марказий банк устав капиталининг энг кам миқдоридан 0,1 фоизгача жарима ундириш ёхуд айрим операцияларни ўтказишни олти ойгача бўлган муддатга чеклаб қўйиш ҳуқуқига эга.

Агар йўл қўйилган тартиб бузилишлар ёки банк ўтказаётган операциялар омонатчилар ва кредиторларнинг манфаатларига аниқ хавф туғдирган бўлса, Марказий банк:

банклардан устав капитали энг кам миқдорининг бир фоизидан ошмаган суммада жарима ундиришга;

банкдан банкни молиявий соғломлаштириш, шу жумладан активлар тузилмасини ўзгартириш, банк харажатларини камайтириш ва акциядорларга дивидендлар тўлашни тўхтатиш тадбирларини кўришни, банк ёки унинг филиали раҳбарларини алмаштиришни, банкни қайта ташкил этишни, филиални тугатишни талаб қилишга;

банк учун иқтисодий нормативларни олти ойлик муддатгача ўзгартиришга;

банкнинг айрим банк операцияларини амалга оширишини бир йилгача бўлган муддатга, шунингдек филиаллар очишни ҳам шунча муддатга тақиқлаб қўйишга;

банкни молиявий соғломлаштириш ёки Марказий банк кўрсатмаларини бажариш учун зарур бўлган даврда мансабдор шахслар ва акциядорлар эга бўлган барча ваколатларни васийга бериб, банкка васийлик қилиш тартибини белгилаш тўғрисида қарор қабул қилишга;

банк операцияларини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензияни қайтариб олишга ҳақлидир.

Банк филиаллари тўловларни ўз вақтида ўтказмаган ва уларнинг вакиллик ҳисобварақлари қониқарсиз аҳволда бўлган ҳолларда Марказий банк банк филиали ушбу ҳаракат натижасига олган даромадини қатъий тартибда ундириб олади, шунингдек шундай миқдорда жарима солади.

54-модда. Банк назоратининг хорижий органлари билан ҳамкорлик қилиш

Марказий банк чет эл мамлакатларининг банк назорати органлари билан ҳамкорлик қилади ва ахборот айирбошлайди.

IX. БАНКЛАР БИЛАН ЎЗАРО МУНОСАБАТЛАР

55-модда. Жавобгарликни чеклаш

Марказий банк ва банклар бир-бирларининг мажбуриятлари бўйича жавобгар эмас, улар шундай жавобгарликни ўз зиммасига ўзлари олган ҳоллар бундан мустасно.

56-модда. Банкларнинг Марказий банкдаги ҳисобварақлари

Марказий банкга банкларнинг ҳисобварақларини юритиш ва депозитларини қабул қилишга рухсат этилади.

57-модда. Клиринг ва ҳисоб-китобларни ташкил этиш

Марказий банк банкларга банклараро тўловларга ҳисоб-китоб-клиринг хизматини, шу жумладан чеклар ва бошқа тўлов ҳужжатлари орқали ҳақ тўлашни ташкил этишда ёрдам кўрсатиш, шундай операцияларни ўтказиш тартибини ўз ихтиёрига кўра белгилаш ва тегишли кўрсатмалар беришга ҳақлидир.

58-модда. Банк ахборот тармоғи ва статистик ахборот йиғиш

Марказий банк банк тизими эҳтиёжлари учун ахборот тармоғини яратади ва сақлаб туради.

Марказий банк статистик ахборотни тегишли органлардан ёки бевосита иқтисодий фаолият юритувчи субъектлардан қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда олади.

Марказий банк статистик ахборотни йиғиш, қайта ишлаш, сақлаш ва тарқатиш қоидалари ҳамда амалиётини тегишли ташкилотлар билан келишиб олишда ўз ваколатлари доирасида қатнашади.

59-модда. Марказий банкнинг имтиёзли ҳуқуқи

Марказий банкка қарздорнинг ҳисобварақларидаги қолдиқлари ҳамда унинг Марказий банкдаги бошқа активлари ҳисобидан ўзининг барча талабларини қондиришдан иборат қатъий имтиёзли ҳуқуқ берилган, мажбурий резервлар сифатида Марказий банк депозитида турган банклар маблағи бу активларга кирмайди.

Марказий банк ўзининг имтиёзли ҳуқуқини ҳисобварақлардаги қолдиқларни ушлаб қолиш ёки бошқа активларни мақбул нархларда сотиш ва тушумдан сотиш харажатларини чегириб ташлагандан кейин ўзига тегишли бўлган миқдордаги тўловни ушлаб қолиш орқали амалга ошириши мумкин.

60-модда. Марказий банкнинг қарорлари устидан шикоят қилиш

Марказий банкнинг қарорлари ва ҳаракатлари устидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда шикоят қилиш мумкин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МАРКАЗИЙ БАНКИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУННИ АМАЛГА КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонун эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

Ўзбекистон Республикаси қонунларини «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонунга мувофиқ ҳолга келтириш юзасидан Олий Мажлисга таклифлар киритсин;

Ҳукуматнинг қарорларини мазкур Қонунга мувофиқ ҳолга келтирсин.

3. Марказий банк ўзининг норматив ҳужжатлари, шунингдек тижорат банкларининг уставлари «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонунга мувофиқ қайта кўриб чиқилишини таъминласин.

4. Белгилаб қўйилсинки, «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонун қабул қилингунига қадар 1991 йил 15 февралда қабул қилинган «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонуннинг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонунга зид бўлмаган қисми амал қилаверади.

5. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг 1992 йил 6 мартда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Давлат банкининг Низомини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарори (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил № 7, 280-модда), Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг 1992 йил 28 ноябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Уставини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарори (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 2, 112-модда) ўз кучини йўқотган деб топилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

Мингбулоқ нефтни қайта ишлаш бошқармаси ишчи-хизматчилар учун қулай меҳнат ва дам олиш шароитлари яратишни эътибордан четда қолдирмаяпти. Айниқса, бошқарма ошхонасида тайёрланаётган овқатлар сифатлилиги билан бирга жамоа аъзоларига 50 фоизга арзонлаштириб қўйилган. Бу, албатта, жамоа аҳлини мамнун этаётир.

***СУРАТЛАРДА:** ўз ишининг устаси, ошпаз Ғафуржон Исабоев; бошқарма биносининг умумий кўриниши.*

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ПАХТАЧИЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ БЎШ ЖОЙЛАРГА

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

1. Ғўза селекцияси лабораторияси мудири.
2. Ғўза уруғшунослиги лабораторияси мудири.
3. Тупроққа ишлов бериш ва жадаллаштирилган технология бўлими мудири.

Танлов муддати: эълон чиққандан 10 кунгача.

Манзилимиз: 702133, Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Оққовоқ алоқа бўлими, ЎзПИТИ.

Диққат янгиликлар!

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки эркин муомаладаги валютада янги омонат турларини таклиф этади.

Валюта омонатлари Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан, шунингдек Ўзбекистон ҳудудида доимий равишда истиқомат қилувчи чет эл фуқаролари, ҳамда фуқаролик ҳуқуқига эга бўлмаган шахслар томонидан ҳам очилиши мумкин.

"Талаб қилиб олинадиган" омонатларга йилига 2 фоиз, муддати камида 1 йил бўлган "муддатли" омонатларга эса 4 фоиз миқдорида эркин муомаладаги валютада даромад тўланади.

"Талаб қилиб олинадиган" омонатга камида 200 АҚШ долларига, "муддатли" омонат очишингиз учун эса 500 АҚШ долларига тенг миқдорда эркин муомаладаги валюта қўйилса ёки нақд пулсиз ўтказилса кифоя.

Тўлиқ маълумотларни Халқ банкининг исталган муассасасидан ёки қуйидаги телефонлар орқали олишингиз мумкин:

45-35-41, 33-51-95.

Халқ банки Сизнинг хизматингизда.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки.

"KELAR"

фирмаси Тошкентдаги омбордан қуйидаги товарларни сотади:

Телефон аппаратлари (VEF, Рига)
Радиотелефонлар ва телефакслар (Panasonic)
Шахсий компьютерлар IBM 486DX
Аккумуляторлар 60СТ
Оқ қанд (рафинад)
Богемия шишасидан ясалган идишчалар.

Бизнинг манзил:

Тошкент, Академиклар шаҳарчаси, Ф. Хўжаев кўчаси, 33.

Тел.:
62-74-86, 62-90-30, 62-90-67.

ТАШКИЛОТ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

1. Офис учун мебеллар:
кабинет гарнитурлари;
1-2 тумбали столлар;
қабулхона столлари.
2. 6СТ-90 аккумуляторлар.
3. 486 DX2-80 компьютерлар.
Улар 1050 + принтерга эга бўлиб, *"WINDOWS-95"* дастури билан таъминланган.
4. "Canon"-300, 330, NP-1215 ксерокслари.
5. Телефон аппаратлари.
6. "Citizen" калкуляторлар.
7. Биллур махсулотлари ***(қандиллар ва вазалар).***
8. 4-5 мм.лик пахта тўкиш симлари.
9. Пахта учун бандажлар.
10. Кенг турдаги канцелярия маҳсулотлари.
11. Эронда ишлаб чиқарилган одеяллар.

Мурожаат учун телефонлар:
72-98-17, 79-47-74.

Манзилимиз:
Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 100,
Собир Раҳимов метросидан чиқилганда, 12 қаватли бинонинг, 9-қавати.

Ихтисослаштирилган акционерлик-тижорат "Пахта-Банки"

1995 йил иш якунлари бўйича акциядорларнинг умумий мажлисини ўтказади.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ихтисослаштирилган акционерлик-тижорат «Пахта-Банки»нинг 1995 йил иш якунлари ва банк фаолиятининг Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримовнинг Олий Мажлис IV сессиясидаги маърузасидан келиб чиқувчи 1996 йилги асосий йўналишлари тўғрисида.
2. Банкнинг 1995 йил даромадлари баланси ва ҳисоботини тасдиқлаш.
3. Тафтиш комиссиясининг ҳисоботини тасдиқлаш.
4. Банк Низомига киритилган айрим ўзгартиришлар тўғрисида.
5. "Пахта-Банки" бошқарувининг банк филиалларини ташкил қилиш ҳақидаги қарорини тасдиқлаш.
6. Банк кенгаши таркиби тўғрисида.

Акциядорларнинг умумий мажлиси 1996 йил 2 март куни соат 10.00 да Тошкент шаҳри, Кинематографлар уйида ўтказилади. Анжуман қатнашчилари Тошкент шаҳрига 1996 йил 1 март куни келадилар ва "Ўзбекистон" меҳмонхонасига жойлашадилар.

Қатнашчилар 1996 йил 2 март куни соат 8.30 дан 9.45 гача Кинематографлар уйида рўйхатга олинадилар.

Қўшимча маълумот олиш учун телефон рақамлари:
78-10-94, 78-02-22, 78-29-44.

ҚАДРЛИ ТАЪСИСЧИ ВА АКЦИЯДОРЛАР!

Анжуманни тайёрлаш ва ўтказишда сиз фаол иштирок этасиз деган умиддамиз.

Йиғилиш кун тартиби ҳақида, "Пахта-Банк" муассасалари фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни жадаллаштириш ва бошқа масалалар бўйича аниқ таклиф ва мулоҳазаларингизни сўраймиз:

700096, Тошкент, Муқимий кўчаси, 43-уй, "Пахта-Банк".

"Пахта-Банк" бошқаруви.

М. Қориёқубов номли Ўзбек давлат филармонияси жамоаси собиқ раққоса, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист **Ҳалима РАҲИМОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

ЎзПИТИ жамоаси тупроқ эрозиясига қарши кураш ва агроэкология бўлими мудири, қ.х.ф.д. Шермат Нурматовга онаси **Хосиятбиби ТУРДИМАТОВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзмевасабзавотузумсаноат» республика уюшмаси раҳбарияти ва жамоаси техника бошқармасининг собиқ бошлиғи, уруш қатнашчиси **Бори БОБОХОНОВнинг** вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

• 14 январь — Ватан ҳимоячилари куни

ВАТАН ПОСБОНЛАРИ

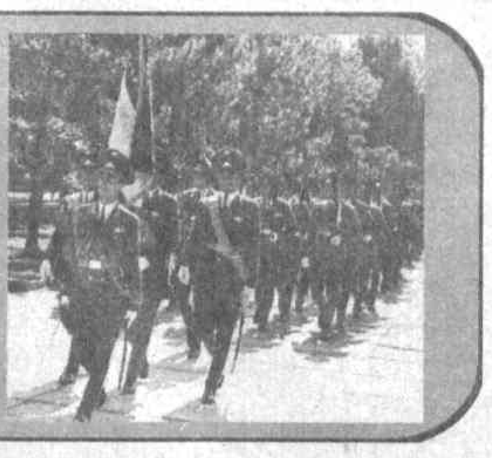

ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК КАФОЛАТИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ўзбекистон жангчилари оталари ва боболарининг энг яхши анъаналарини қабул қилиб олдилар. Улар ўзларини ҳақли равишда фашизмга қарши уруш йилларида шон-шуҳрат қозонган фронтчи қаҳрамонларнинг ворислари деб билдилар. Шу мақсадда аскарларимиз уруш қаҳрамонларининг жанговар тажрибаларини ўрганишмоқда, уларнинг жасоратларини сира унутишмайди. Генерал-майор Собир Раҳимов, гвардиячи майор Аҳмаджон Қурбонов, лейтенант Вольдемар Шаландин, сержант Қудрат Суюнов ва Ўзбекистоннинг бошқа минглаб шонли фарзандлари республикамиз жангчилари учун ҳамиша намуна бўлиб қолади.

Республикада Ғалабанинг 50 йиллиги кенг байрам қилингани ҳам шундан далолат беради. Барча уруш қатнашчилари «Жасорат» медали билан, уруш йилларида мамлакат ичкарисида меҳнат қилганлар эса «Шуҳрат» медаллари билан тақдирланди. Уларнинг барча имтиёзлари сақлаб қолинди ва янги имтиёзлар берилди.

8 май куни Ўзбекистон пойтахтининг бош майдони — Мустақиллик майдонида Ўзбекистон Республикаси истиқлолга эришгандан сўнг дастлабки парад ўтказилди. Бу парад фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллигига бағишланган эди. Унда энг яхши зобитлар, олий ҳарбий билим юртларининг курсантлари, чегарачилар, десантчилар, ички қўшинлар бўлинмаларининг вакиллари иштирок этди. Қуролли Кучларимизнинг кучи ва қудрати, замонавий ҳарбий техника, Ўзбекистон жангчиларининг энг яхши жанговар анъаналари давомийлиги намойиш этилди.

1992-1995 йилларда қўшинларнинг жанговар тайёргарлигини оширишга, жангчиларга юксак маънавий фазилатларни сингдиришга, ҳарбий хизмат ва Ватан ҳимоячиси обрў-эътиборини оширишга қаратилган муҳим қарорлар қабул қилинди. 1993 йил 29 декабрда Олий Кенгаш қабул қилган ва Президент Ислом Каримов имзолаган «Ватан ҳимоячилари кунини белгилаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳамда республика Вазирлар Маҳкамасининг «Муддатли ҳарбий хизматчиларга ва уларнинг оила аъзоларига қўшимча имтиёзлар тўғрисида» 1994 йил 3 октябрдаги қарори ҳамда бошқа бир қанча қарорлар шулар жумласидандир.

Қуролли Кучлар жанговар тайёргарлигини оширишда, ёш авлодга таълим беришда, уларни ватанпарварлик, дўстлик, миллий мустақиллик ғояларига содиқлик руҳида тарбиялашда юксак натижаларга эришганлик учун энг яхши ҳарбий хизматчилар Президентнинг Фармонига мувофиқ бир неча бор орден ва медаллар билан мукофотланди. Жумладан, полковник С. Герман «Дўстлик» ордени, полковник А. Мелибоев иккинчи даражали «Соғлом авлод учун» ордени, зобитлардан Ф. Банин, И. Фозилов, Ш. Қаюмов, А. Кочедиковлар иккинчи даража «Шон-шараф» ордени, Р. Боймирзаев, С. Проценко, Б. Юсупов, С. Ҳамроқуловлар «Жасорат» медали, ҳарбий хизматчилар А. Аҳметзянов, Ҳ. Бибарсов, В. Захаров «Шуҳрат» медали билан тақдирланди.

1995 йил биз учун ҳарбий ислоҳотнинг иккинчи босқичини амалга оширишда ҳал қилувчи босқич бўлди. Чунончи, Қуролли Кучларни ташкил этиш пайтида туб миллатдан чиққан зобитлар атиги 6 фоизни ташкил этган бўлса, ҳозир улар 80 фоиздан ортиқдир.

Ўтган йиллар давомида Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари энг замонавий вазифаларни ҳал этишга қодир бўлган жанговар, тезкор, жипслашган кучга айланди. Улар мамлакатимизда ва бутун Марказий Осиё минтақасида тинчлик, барқарорлик ва миллий хавфсизликнинг ишончли гарови бўлиб қолди.

Мудофаа вазирлигининг халқаро алоқалари, биринчи навбатда АҚШ, Россия, Қозоғистон ва Қирғизистон, бошқа МДҲ давлатлари, Европанинг ривожланган мамлакатлари ҳарбий маҳкамалари билан алоқалар кенгайди. АҚШ мудофаа вазири У. Перри, мудофаа саноати корхоналари конверсияси ҳамда савдо-иқтисодий муносабатларни ривожлантириш масалалари бўйича савдо вазирининг ўринбосари Б. Картер бошлиқ АҚШ ҳукумат делегациясининг мамлакатимизга ташрифи катта аҳамиятга эга бўлди.

Ўзбекистонлик жангчилар взводининг НАТО «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасида Америка Қўшма Штатларида ўтказилган биргаликдаги машқларда иштирок этиши Ўзбекистоннинг халқаро обрў-эътибори ошиб бораётганининг муҳим далилидир.

Президент Ислом Каримов айтганидек, Луизиана штатида дастлабки синовдан «Йигитларимиз, Қуролли Кучларимиз муносиб равишда ўтди».

Минтақалараро ҳарбий ҳамкорлик ҳам тез йўлга қўйилмоқда. Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон Давлатлараро кенгашининг Жамбул шаҳрида бўлиб ўтган навбатдаги мажлиси ана шундан далолат беради. Марказий Осиёдаги уч республика Президентлари Ислом Каримов, Асқар Акаев, Нурсултон Назарбоев 1995 йил 15 декабрда Жамбулда учрашиб, 2000 йилга қадар иқтисодий интеграция дастури билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар. Бошқа муҳим ҳужжатлар қатори шу республикалар Мудофаа вазирлари кенгашининг низоми тасдиқланди. Шунингдек, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳомийлигида Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистоннинг коллектив тинчлик ўрнатувчи батальонини тузиш тўғрисидаги ҳужжат имзоланди. Шу муносабат билан Президентлар БМТ Бош котиби Бутрос Ғолий номига мурожаатнома қабул қилдилар.

Ўтган тўрт йил мобайнида кўп иш қилинди. Бу даврда Қуролли Кучларимиз мустаҳкамланиб, ўз олдига қўйилган вазифаларни тўла ҳал этишга қодирлигини исботлади.

Ўзбекистонлик жангчилар умумхалқ байрами — Ватан ҳимоячилари кунини кутиб олар эканлар, Ўзбекистон Президенти, Қуролли Кучлар Олий бош қўмондони Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси биринчи сессиясида Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари тўғрисидаги маърузасида таъкидланган «Бизнинг армиямиз, Қуролли Кучларимиз, Ҳарбий доктринамиз давлат хавфсизлигининг муҳим кафолатидир», деган сўзларини сира эсдан чиқармайдилар.

Ҳозирги кунда мустақил Ўзбекистон Қуролли Кучларининг зобитлари, прапоршчиклари, аскарлари, сержантлари ҳарбий ва конституциявий бурчларини виждонан, юксак масъулият билан бажариб, ана шу олижаноб мақсадга — Ватанни ҳимоя қилишга бутун кучларини сарфламоқдалар.

Р. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири.

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига мувофиқ мамлакатни мудофаа қилиш давлатнинг энг муҳим вазифаларидан бири бўлиб, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида истиқомат қилувчи барча фуқароларнинг вазифасидир. Ўзбекистон Республикасини ташқаридан бўладиган қуролли тажовуздан ҳимоя қилиш Ўзбекистон фуқароларининг Конституциявий бурчидир.

(Ўзбекистон Республикасининг «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги Қонунидан).

• «Жасорат» медали соҳиби

ЯНГИ УФҚЛАРНИ КЎЗЛАБ...

Қишки ўқув мавсумини уюшқоқлик билан бошлаган қуролли ҳимоячилар ўз жанговарлик маҳоратларини янада мукаммаллаштиришга астойдил бел боғлаганлар. Қисм ва бўлинмалар шахсий таркиби барча ўқув машғулотларда юқори кўрсаткичларни қўлга киритишни қатъий мақсад қилган. Жумладан, «Жасорат» медали соҳиби, капитан Камолиддин Низомов қўл остидаги аҳил жамоа ҳам Ватан посбонидек шарафли номни ёруғ юз билан оқлаб келмоқда.

Қозон шаҳридаги олий ҳарбий билим юртини муваффақиятли битириб, бир неча йил взвод командири вазифасида пухта тажриба ҳосил қилган, малакали мутахассис-зобит илк кунданоқ мукаммал режа асосида иш олиб борди. Камолиддин аввало, қўл остидаги посбонларнинг ҳарбий хизматга чақирилгунга қадар бўлган фаолиятларини, уларнинг қобилият ва имкониятларини чуқур ўрганди. Масалан, ҳар бир аскарнинг ота-онасига шахсан ўзи мактуб йўллаб, фарзандларининг феъл-атворини, нималарга қодир эканликларини, қандай қизиқиш ва касблари борлигини атрофлича ёзиб юборишларини илтимос қилди. Натижа кутилгандан ҳам аъло бўлди. Жавоб мактублар таҳлили рота командирига ҳар бир аскар ҳақида аниқ тасаввурга эга бўлиш, унинг етакчи посбон бўлиб етишиши учун тўғри йўл топа билишига имкон яратди. Ҳарбий техника ва жанговар қуролларни бириктиришда, вазифа ва топшириқлар юклатишда таҳлил натижаларидан унумли фойдаланди.

Тажрибали командир шахсий таркибга нисбатан ҳурмат-эътиборли муносабатни устивор омил, деб билди. Ўз ўрнида взвод командирларидан ҳам ана шуни талаб қилди. Ҳар бир аскарнинг кайфиятини илғай билиш, уни моддий ва маънавий рағбатлантириш — муваффақиятнинг асосий негизларидан бири эканлигини доимо ёдда тутди. Натижада, ротада ўзига хос анъаналар вужудга келди.

Шахсий таркибнинг дам олиш соатларини янада унумли ва мазмунли ўтказиш мақсадида ҳам Камолиддин қатор режаларни амалга оширди. Чунончи, шанба, якшанба кунлари жамоавий маданий чиқишларни ташкил этди. Турли вилоятлардан хизматга чақирилган жангчилар «Термиз ота» зиёратгоҳига бориб, «Дўстлик кўприги»ни кўришди, Сурхондарё ҳақида ёрқин ва унутилмас таассуротлар олдилар, гўзалликлардан баҳраманд бўлдилар. Шу ерда хизмат қилаётганликларидан фахру ифтихорга тўлдилар, она-Ватанга бўлган меҳр-муҳаббат туйғулари янада жўш урди...

Юқори маррани кўзлаган рота командири ўз ўрнида талабчанликни бир сония бўлса-да сусайтирмади. Тартиб-интизом, ҳарбий Низом қоидаларига озгина бўлсада риоя этмаслик — қўпол хатоларга олиб келишини ҳар бир посбонга тушунтириш ишида толмади. Ушбу тадбирларда взвод командирлари — катта лейтенант Шоир Отажонов, лейтенант Алишер Туғилов каби зобитлар Камолиддинга кўмак бердилар.

Меҳнат ўз самарасини кўрсатди. Рота тобора етакчи бўлинмалар қаторида тилга олина борди. Чунончи, ўтган мавсум ўқув машғулотларида у қисм бўйича энг юқори хизмат кўрсаткичларига эришишга муваффақ бўлди. Бўлинма шахсий таркиби барча ўқув-машғулотлар бўйича аъло натижаларни қўлга киритиб, етакчилик шоҳсупасини эгаллади.

Капитан К. Низомов жорий йил қишки ўқув мавсумида янги ютуқларни қўлга киритишга азму қарор қилган. Унинг амалга ошираётган режа ва тадбирлари кенг кўламли. Шу боис, ёзги ўқув мавсуми арафасида маҳоратли зобит хизмат мавқеи кўтарилиб, ҳозирда у бўлинма командири вазифасини бажариб келаяпти. Қисм командири томонидан билдирилган катта ишончни шараф ила оқлаб, мазкур мавсумдаги илк ўқув машғулотларидаёқ юқори натижалар кўрсатишга муяссар бўлмоқда.

Шуҳрат ИКРОМОВ,
катта лейтенант.

• Ҳарб илми масканларида

САМОЛЁТНИ МУСТАҚИЛ БОШҚАРЯПМАН

Ёшлик йилларимданоқ учувчи бўлишни орзу қилардим. Агар биринчи учишим ҳақида гапирсам, ўн етти ёшимда Андижондаги аэроклубга бордим.

Бир неча ойлик таҳсилдан сўнг учишга шайландик. Инструкторларим билан 1500 метр баландликка кўтарилдик. Ўша пайтдаги ҳаяжонимни кўрсангиз эди. Булутлар атрофимизда сузиб юрарди. Кўзимга шаҳарлар, далалар, бутун борлиқ жуда гўзал кўринарди.

Шу кундан бошлаб, учувчиликка бўлган муҳаббатим минг чандон ортди. Кейинги парвозларимда инструкторим билан ҳар хил машқларни бажара бошладим. Бу машқлар менга жуда ёқарди. Кунлар ўтган сайин бир ўзим парвоз қила бошладим. Ўшанда самолётни ёлғиз ўзим бошқарганимни ҳеч эсдан чиқара олмайман.

Атрофимга қарайман, ҳеч ким йўқлигига ишонч ҳосил қиламан ва бир дақиқа ўтмай яна қарайман. Кейин самолётни бошқаришни ўрганганимдан қувонаман. Белгиланган муддат тугаб, қуниш майдонига енгил қўндим. Мени қаршилаганлар биринчи муваффақиятли парвозим билан табриклашди.

Ҳозир билим юртимизда олиб борилаётган машғулотларда фаол қатнашяпман. Берилган вазифаларни тез ўқиб, ўрганишимда ўша аэроклубда олган билимларим асқотмоқда. Бу ерда учувчилик сир-асрорларини кўп йиллик тажриба орттирган учувчи зобитлардан кунт билан ўзлаштиряпмиз. Менинг ниятим — учувчилик илмини чуқур эгаллаш ва Ватанимизнинг мовий осмонини қўриқлашдир.

А. ҲОТАМҚУЛОВ,
Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти курсанти.

АРМИЯНИНГ КЎЗ ВА ҚУЛОҒИ

Ҳар бир ҳарбий мутахассислик жангчидан сергак ва жасур бўлишни талаб қилади. Бу хислатлар, айниқса, разведкачилар учун ғоят зарурдир.

Зеро, ҳарбийлар разведка армиянинг кўзи ва қулоғи, дея бежизга айтишмайди.

Бизда разведкачиликнинг бой тажриба мактаби мавжуд. Унинг бир илдизи 1941-1945 йилларда фашизмга қарши олиб борилган урушга бориб уланади. Ўзбекистон Қуролли Кучларининг жангчи-разведкачилари маҳоратини оширишда ана шу тажрибалардан разведкачиликнинг замонавий ютуқлари билан бойитилган ҳолда фойдаланилмоқда.

Разведкачилар бўлинмаси командири лейтенант Руслан Юмаевнинг Чирчиқ танк инженер-командирлари тайёрловчи олий билим юртини тугатганига бир неча ой бўлди. Лекин у шу қисқа даврда ўзининг командирлик қобилиятларини кўрсатди. Унинг бўлинмаси олдига қўйилган топшириқлар ҳар доим аниқ ва ўз вақтида бажариляпти. Албатта, бу ўринда ёш командирнинг ўз қўл остидаги жангчиларнинг имкониятлари ва характерини тўғри баҳолай олаётгани ҳам катта аҳамият касб этаяпти. Шахсий таркиб билан ишлаш бўйича рота командири ўринбосари Рустам Айсаков эса жангчи-разведкачиларни ижтимоий-сиёсий ўқув машғулотларида уруш тажрибалари билан мунтазам «қуроллантириб» бормоқда.

Янги ўқув мавсумининг дастлабки машғулотларида лейтенант Р. Юмаевнинг қўл остидаги барча жангчи-разведкачилар яхши натижалар кўрсатишди. Аскарлар ва сержантлар ўз бўлинмаларининг яна энг яхши деб топилиши учун ҳаракат қилишяпти.

Р. МИРГАЛАУТДИНОВ,
капитан.

• Дил изҳори

НИҲОЯТДА ХУРСАНД БЎЛДИМ

Мен яқинда Сирдарё вилоятида — ўғлим Равшанжон хизмат қилаётган қисмда бўлиб қайтдим. Ўғлим билан, унинг командири Х. Қодиров ва бошқа зобитлар, шунингдек Равшанжоннинг Ш. Тошқўзиев, Н. Умаров, Э. Фозилов каби кўплаб сержанту оддий аскар сафдош дўстлари билан дилдан суҳбатлашдим. Командирларининг хушмуомалалиги, аскарларнинг аҳил-иноқлигини кўриб, жуда хурсанд бўлдим.

Очиқ чеҳра билан кутиб олган зобит Х. Қодиров менга аскарлар ётоқхонаси, ошхонаси, машғулот ўтказиладиган жойларни кўрсатди. Нозик дид билан жиҳозланган, деворларига чиройли гуллар солинган ётоқхона-ю ошхона, маиший хизмат ва ижтимоий-сиёсий ахборот хоналарини кўрсатди. Уларнинг барчаси менда ажойиб таассурот қолдирди. Аскарлар билан бирга тушлик қилар эканман, бу ерда тайёрланаётган таомларнинг жуда ширин, тўйимли эканлигининг бевосита гувоҳи бўлдим.

Аскарлар ва зобитлар сўзларидан яна шуларни билдимки, ҳарбий қисм ўз ёрдамчи хўжалигига эга бўлиб, унда шахсий таркиб учун турли хил мевалар, сабзавот ва полиз экинлари етиштирилади. Гўшт ва тухумидан баҳраманд бўлиш учун яқинда уч юзга яқин товуқ олиб келиб боқиш режалаштириляпти. Замонавий янги ҳаммом қурилмоқда.

Сўзим ниҳоясида айтмоқчиманки, ҳозирги иқтисодий қийинчиликларга қарамай, аскарлар — мустақил мамлакатимиз қуролли ҳимоячиларининг аъло даражада хизмат қилишлари, дам олишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб бераётган, катта ғамхўрлик кўрсатаётган ҳукуматимизга минг раҳмат!

Аскарларга ота-оналари каби меҳрибонлик кўрсатиб, ўгит-маслаҳатлар бериб, ҳар доим улар ҳолидан хабардор бўлиб туришган командирларни ва барча Она-юрт посбонларини Ватан ҳимоячилари куни билан чин қалбимдан табриклайман, масъулиятли ва шарафли хизматларида муваффақиятлар тилайман.

Одилжон МУЛЛАЖОНОВ,
Фарғона вилоятининг Охунбобоев туманидаги Навоий номли жамоа хўжалиги.

• Қишки мавсум ўқув машғулотларидан хабарлар

АЛОҚА ЎЗ ВАҚТИДА БОҒЛАНДИ

Бемаҳалда янграган тревога сигнали сержант Х. Бердиев экипажини оёққа турғазди. Жангчи-алоқачилар топшириққа кўра, белгиланган ҳудудда алоқани боғлаши керак эди. Экипаж аъзолари дарҳол ишга киришишди. Оддий аскар А. Аҳмаджонов нафақат биринчи бўлиб машинани паркдан олиб чиқди, балки унча катта тажриба, маҳоратга эга бўлмаган ҳайдовчи хизматдошларига ҳам белгиланган вақтда машиналарни шай ҳолатга келтиришга кўмаклашди. Натижада экипаж ўз вақтида керакли ҳудудга етиб келди. Меъёрланган вақт ичида жангчи-алоқачилар антенналарни ўрнатиб, мухбирлар билан алоқани боғлашди. Қаерда сусткашликка йўл қўйилган ёки иш жараёни мураккаблашган бўлса, дарҳол ўша ерда Хайрулло Бердиев пайдо бўлиб, ўз экипажининг топшириқни муваффақиятли уддалашига алоҳида ҳисса қўшди. Зеро, уни бежизга бу ерда ўз ишининг устаси, дея аташмайди.

Топшириқларни аъло даражада бажаришда унга ҳарбий хизматдан олдин ҳунар-техника билим юртида ўқиганлиги, радиоустаси бўлганлиги қўл келяпти. Хайрулло каби мутахассислар туфайли жангчи-алоқачилар ҳарбий ўқув машғулотларида юқори натижаларга эришишяпти.

Б. ЖЎРАЕВ,
капитан.

• Улардан ўрнак олишади

СУЛОЛА

Зобит. Бу сўз замирида она-Ватанга чексиз меҳр-муҳаббат, эл-юртга чуқур ҳурмат-эҳтиром, ўз касби ва қасамёдига содиқлик каби туйғулар мужассам.

Зобит. Бу сўзни эшитишимиз ҳамоно, кўз ўнгимизда ўз манфаатидан умумманфаатини устун қўювчи, ўз ҳаловатини эмас, халқ тинч-осойишталигини кўзловчи, тун ва куннинг ҳар дақиқасида ҳушёр турувчи, йилнинг қай фасли-ю, об-ҳавонинг турли шароитига қарамай, буйруқ-топшириқларни сўзсиз бажара олувчи марду майдонлар гавдаланади.

Зобит. У — жанговар техника ва қурол-яроғларни эпчиллик билан ишлата оладиган, ўз тажрибасини қўл остидаги шахсий таркибга етказа биладиган малакали ҳарбий мутахассис, замонавий жанг усуллари ҳадисини назарий ҳамда тактик жиҳатдан пухта ўзлаштирган жанговар командир.

Суҳбатдошим — Қуролли Кучлар сафида виждонан хизмат қилаётган зобит — майор Фахриддин Қодиров ҳам айнан ана шундай хислатларга эга командирлардан. Бу нафақат менинг, балки, аввалambор, у хизмат қилаётган қисм командирининг фикридир.

Майор Фахриддин Қодировнинг таржимаи ҳолидан қисқача маълумот: Самарқанд вилоятининг Пастдарғом туманида таваллуд топган. Самарқанд автомобилчи командир-муҳандислар олий ҳарбий билим юртини тамомлаганидан кейин Узоқ Шарқда, Ғарбий қўшин гуруҳи таркибида ҳамда Россияда, она-Ватанимиз мустақилликка эришгач, дастлаб Тошкент гарнизонида хизмат қилган. Мана учинчи йилдирки, Фарғона гарнизонида қисм командирининг ўринбосари лавозимида фаолият кўрсатиб келаяпти.

Отаси Эгамберди ака узоқ йиллар мобайнида ўқувчиларга тарих фанидан сабоқ бериб, пенсияга чиққан бўлишига қарамай, ҳамон ўз севган касбини давом эттирмоқда. Онаси — Ўғилширин опа уй бекаси. Акаси — Мамараим подполковник, Андижон вилояти мудофаа ишлари бошқармасида хизмат қилаяпти. Укалари — Ойбек катта лейтенант, Толиб лейтенант. Хизматларини Самарқанд ва Фарғона гарнизонларида ўташмоқда. Солижон Самарқанддаги олий ҳарбий билим юртининг биринчи курсида таҳсил олаяпти.

Ўрта мактабни тугатган ҳар бир ўсмир олдида қай бир касбни танлаш масаласи туриши табиий. Бироқ, умумтаълим мактабини аъло баҳоларга тамомлаган Фахриддин учун бу — муаммо бўлмайди. Чақириққача тайёргарлик ҳамда жисмоний тарбия фанларида фаол қатнашиб, сафда юриш, автоматни қисмларга ажратиш ва йиғиш каби ҳарб илми бошланғич сабоқлари ҳадисини олган Фахриддин ҳеч иккиланмай, зобит бўлиш ниятини ота-онасига айтди.

— Биз қарши эмасмиз, — деди Эгамберди ака. — Аммо яна бир бор яхшилаб ўйлаб кўр. Чунки зобит кўп муддат ота-онаси, қариндош-уруғлари, ёру биродарларидан узоқда юришга тўғри келади. Қолаверса, доимо барвақт туриш, деярли дам олиш кунларисиз хизматда бўлиш осон эмас...

— Дада, мен бу ҳақда саккизинчи синфдан буён мулоҳаза қилиб, Мамараим акам билан бир неча маротаба суҳбатлашиб, шундай хулосага келдим. Қарорим қатъий, — деди Фахриддин.

— Мен сени ота касбини эгалларсан, деб ўйлаб юрардим. Ҳохишинг зобит бўлиш экан, нима ҳам дердим. Ҳар иккала касб ҳам халққа сидқидилдан хизмат қилишдан иборат. Танлаган йўлингда сенга омад тилайман. Қаерда ва қай бир лавозимда хизмат қилишингдан қатъий назар, софдил, адолатли, фидойи бўл, — деди ота.

Фахриддин бу ўгитларга оғишмай амал қилди. Олий ҳарбий билим юртида таҳсил олар экан, командир ва ўқитувчилари буйруқ-кўрсатмаларини ўз вақтида, бекаму кўст бажарди. Зобитлик погонини тақиб, взвод ёки рота командири ва бошқа лавозимларда хизмат қилмасин, ишбилармонлик, меҳнатсеварлик, фидойилик намуналарини намоён этди. Унинг қисм командирининг ўринбосари лавозимигача бўлган хизмат пилла поғоналарини босиб ўтишида эса ана шу хусусиятлари асосий омил бўлди.

Маълумки, мавсумий ўқув машғулотларининг якуний синовлари тугагач, навбатдаги мавсумга пухта тайёргарлик кўрилади. Жанговар техника ва қурол-яроғлар кўздан кечирилади, техника парки, дала-ўқув машғулотлари ўтказиладиган жойлар тайёрланади. Майор Ф. Қодиров қўл остидаги шахсий таркибни йиғиб, навбатдаги мавсумга, шунингдек, қиш фаслида ишлашга тайёргарлик кўриш масалаларини муҳокама қилишганда, кузнинг иккинчи ойи эди.

— Техника ва қурол-яроғни кўздан кечириб, шай ҳолатга келтиришда, — деди майор, — ишга виждонан ёндашинг. Майда камчилик бўлса-да, албатта, бартараф этинг. Ана шунда жанговар шайлигимиз том маънода талабга жавоб берадиган бўлади. Қисмимиз шахсий таркибининг қишки мавсум ўқув-машғулотларида ҳам юқори кўрсаткичларга эришиши эса кўп жиҳатдан сизларга-да боғлиқ...

Зобиту прапоршчиклар, сержанту аскарлар бу ишга шижоат билан киришдилар. Мавжуд барча ҳарбий техника ва қурол-яроғлар тўла жанговар ҳолатга келтирилди. Бунда капитан Константин Мозалевский, таъмирловчилар бўлинмаси командири катта лейтенант Тоҳир Эргашев, таъмирловчилар взводи командири прапоршчик Вадим Данилянц, шунингдек, кичик сержантлар — Алишер Қурбонов ва Василий Сушенко, оддий аскар Бахтиёр Остонақулов сингари кўплаб ҳарбий хизматчилар, айниқса, жонбозлик кўрсатдилар.

Ҳозир Қуролли Кучларимиз қисм ва бўлинмаларида қишки мавсум ўқув машғулотлари зўр уюшқоқлик билан бошланди. Ишонч билан айтиш мумкинки, сулоланинг иккинчи зобити майор Фахриддин Қодиров хизмат қилаётган аҳил жамоа аъзолари бу сафар ҳам ҳарбий малакаларини ошириб, янада юқори натижаларга эришишига аминмиз.

Х. ЖУМАНАЗАРОВ,
капитан.

СУРАТДА: майор Ф. Қодиров.

В. БАГАЕВ суратга олган.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир— Р. Жумаев.
Навбатчи — Ғ. Юсупов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 020. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 23.00.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

1 2 3 4 5 6